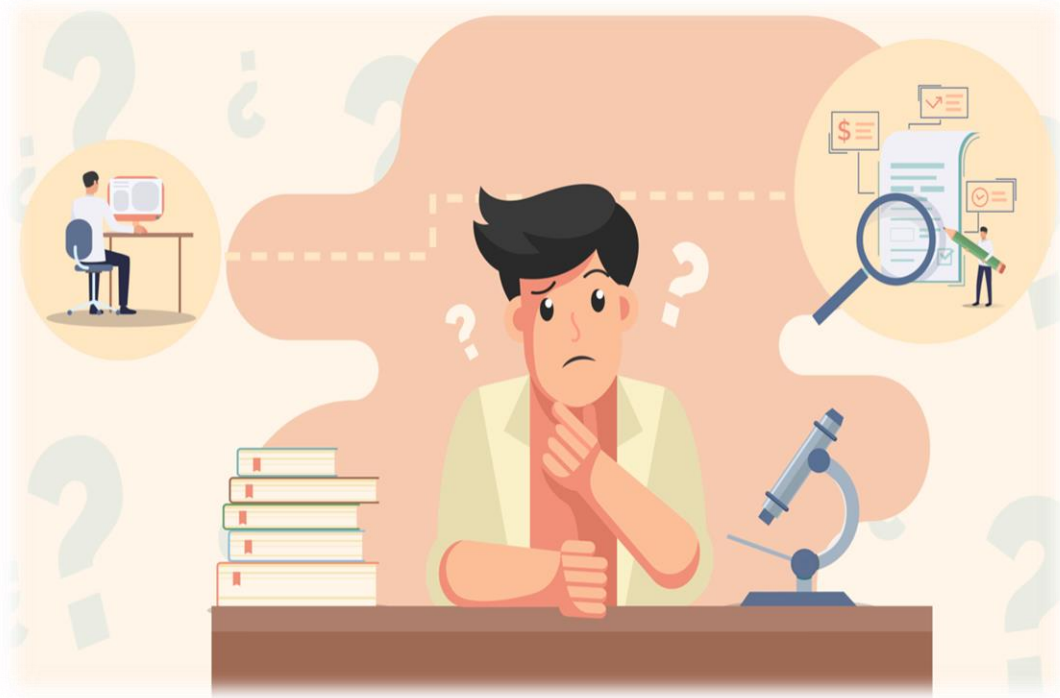

ปัญหา วัตถุประสงค์และการวางแผนการวิจัย

ความหมายของปัญหาการวิจัย

ปัญหาการวิจัยเป็นประเด็นที่นักวิจัยสงสัยใคร่รู้และต้องดำเนินการตามระบบกระบวนการวิจัย เพื่อค้นหาคำตอบที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงอย่างชัดเจน

เช่น

- ทำไมเยาวชนปัจจุบันจึงมีไอคิวต่ำลง
- ทำไมเยาวชนจึงติดยาเสพติดกันมากขึ้น
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษต่ำ

๑๒๑

แหล่งที่มาของปัญหาการวิจัย

1. จากความสนใจของผู้วิจัย

คนทั่วไปมักจะมีข้อสงสัยหรือสนใจเรื่องราวต่าง ๆ อยู่เสมอ ถ้าเรื่องที่สงสัยหรือสนใจสามารถนำไปสู่ปัญหาการวิจัยได้ ก็จะเป็นผลดีเพราะผู้ทำจะมีแรงจูงใจสูง

2. จากประสบการณ์ของผู้วิจัย

ถ้าผู้วิจัยมีงานทำแล้วจะมีประสบการณ์และมีข้อสงสัยเพิ่มขึ้นจากประสบการณ์อื่น ๆ ได้มากมายที่จะนำไปสู่ปัญหาการวิจัยได้ ส่วนผู้ที่ไม่มียงานทำอาจมีมุมมองที่แคบลง แต่ก็อาจใช้ประสบการณ์ในชีวิตประจำวันหรือจากการเรียนได้

แหล่งที่มาของปัญหาการวิจัย

3. จากผู้เชี่ยวชาญ

ผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ จะมีประสบการณ์สูง ผู้ทำวิจัยที่ยังขาดประสบการณ์อาจขอคำแนะนำได้ ซึ่งบางครั้งนอกจากจะได้ปัญหาการวิจัยแล้ว อาจจะได้แนวทางข้อเสนอแนะอื่น ๆ ได้อีก เช่น แหล่งค้นคว้า ผู้เชี่ยวชาญคนอื่น ๆ และแหล่งทุน เป็นต้น

4. จากผู้ที่สงสัยหรือประสบปัญหา

นอกจากประสบการณ์ของผู้วิจัยเองในข้อ 2 แล้ว อาจสอบถามผู้อื่นที่มีข้อสงสัยหรือประสบปัญหาต่าง ๆ จากเรื่องทั่วไปหรือปัญหาการทำงานได้

แหล่งที่มาของปัญหาการวิจัย

5. จากการเข้าร่วมอบรมประชุมสัมมนา

ในการจัดอบรมประชุมสัมมนาต่าง ๆ เรื่องที่จัดขึ้นมักเป็นเรื่องใหม่ วิทยากรที่เป็นผู้เชี่ยวชาญอาจจะมีข้อเสนอแนะให้ทำวิจัยเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ แต่ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่ยาก บางครั้งก็ต้องนำมาปรับให้เหมาะสม

6. จากการเสนอแนะหรือมอบหมายของผู้บังคับบัญชา

ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานมักจะประสบ หรือทราบปัญหาของหน่วยงานเป็นอย่างดี และต้องการแก้ปัญหาต่าง ๆ เสมอ ซึ่งอาจปรารถนา แนะนำ เสนอ หรือสั่งการ ให้ทำวิจัย เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวโดยตรงก็ได้

แหล่งที่มาของปัญหาการวิจัย

7. จากการอ่านเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสาร ฯลฯ

ผู้ที่อ่านเอกสารต่าง ๆ เช่น หนังสือ ตำรา วารสาร ฯลฯ อย่างกว้างขวางมีโอกาสสูงที่จะได้ประเด็นปัญหาการวิจัยจากการอ่านดังกล่าว ทั้งการอ่านโดยตรง และติดตามจากการอ้างอิงที่บอกแหล่งไว้ในเอกสารนั้น ๆ

8. จากรายงานการวิจัย

รายงานการวิจัยทุกเรื่องจะมีข้อเสนอแนะให้ทำวิจัยเพิ่มเติมจากเรื่องนั้น ๆ เสมอ ซึ่งเหมือนกับว่า น่าจะได้ปัญหาหรือหัวข้อวิจัยในลักษณะสำเร็จรูปได้โดยง่าย แต่ในทางปฏิบัติแล้วมักจะไม่เป็นเช่นนั้น เนื่องจากอาจจะยากเกินไป หรือมีอุปสรรคบางอย่างที่ทำให้ผู้วิจัยเรื่องดังกล่าวจึงไม่ได้ศึกษาไว้ แต่ถ้าอยู่ในวิสัยที่ทำได้ก็จะมีข้อดี เพราะมีแนวทางในการค้นคว้าได้เลย

แหล่งที่มาของปัญหาการวิจัย

9. จากบทความหรือบทความงานวิจัย

แหล่งปัญหาวิจัยในข้อนี้คล้ายกับข้อ 8 แต่มีรายละเอียดน้อยกว่าและสามารถศึกษาประเด็นต่าง ๆ ได้กว้างขึ้น เนื่องจากรายละเอียดไม่มาก เหมาะสำหรับการค้นคว้าเบื้องต้น เมื่อสนใจหรือตรงประเด็นแล้ว จึงศึกษาจากรายงานวิจัยฉบับเต็มต่อไป

10. จากคอมพิวเตอร์

ปัจจุบันการใช้คอมพิวเตอร์เป็นแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มีมากขึ้น โดยเฉพาะจากอินเทอร์เน็ตซึ่งมีทั้งเรื่องวิชาการ และเรื่องทั่ว ๆ ไป กระทั่งคำถามหรือข้อสงสัยที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอาจมีประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจได้

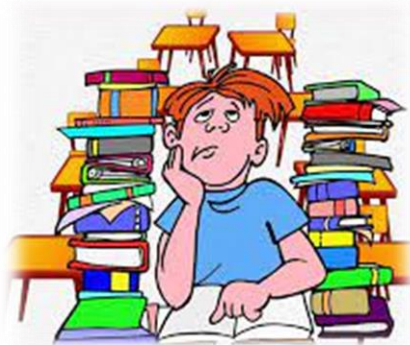
แหล่งที่มาของปัญหาการวิจัย

11. จากทฤษฎีต่าง ๆ

โดยนำทฤษฎีมาทดสอบหรือพิสูจน์ว่าทฤษฎีเหล่านั้นสอดคล้อง หรือเมื่อเวลาเปลี่ยนไปยังคงสอดคล้องกับสภาพการณ์หรือไม่

12. จากข้อโต้แย้ง

การโต้แย้งหรือวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ และตรงหรือเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ผู้วิจัยสนใจก็อาจนำมาปรับเป็นหัวข้อวิจัยได้

แหล่งที่มาของปัญหาการวิจัย

13. จากความเปลี่ยนแปลงหรือแนวโน้มที่จะเกิดขึ้น

เช่น ด้านการศึกษา คือ การปรับปรุงหลักสูตร การปฏิรูปการเรียนรู้ หรือการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นต้น อาจเป็นแนวทางในการกำหนดปัญหาวิจัยได้

14. จากแหล่งทุนต่าง ๆ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยหรือสนับสนุนการวิจัย มักจะมีโครงการให้ทุนแก่ผู้วิจัยทั่วไปและผู้ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเสมอ

15. แนวทางการวิจัย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากข้อ 14 มักจะกำหนดแนวทางการวิจัยไว้ โดยกำหนดเป็นแผนระยะต่าง ๆ แต่เป็นแนวทางกว้าง ๆ ต้องนำมาปรับให้มีขอบเขตเฉพาะเจาะจงมากขึ้น

แนวทางในการเลือกหัวข้อปัญหา

1. มีความสนใจ

หัวข้อปัญหาวิจัยควรเป็นเรื่องที่ตนเองมีความสนใจเพราะถ้าเป็นเรื่องที่สนใจจะมีแรงจูงใจสูง

2. มีความรู้ความถนัด

นอกจากจะมีความสนใจแล้วต้องมีความรู้ความถนัดในเรื่องที่จะทำวิจัยด้วย

3. เลือกหัวข้อปัญหาที่ตนเองมีความเกี่ยวข้อง

เช่น ปัญหาจากการทำงานในหน่วยงานหรือในชุมชนที่อาศัยอยู่ จะช่วยเสริมให้งานวิจัยที่จะทำมีโอกาสสำเร็จได้มากขึ้น เพราะจะมีประสบการณ์เข้าใจและสะดวกในการเก็บข้อมูลหรือดำเนินงานขั้นตอนอื่น ๆ ต่อไป

แนวทางในการเลือกหัวข้อปัญหา

4. เลือกหัวข้อปัญหาที่มีคุณค่าและเป็นปัญหาใหม่ ๆ

โดยเฉพาะเรื่องที่กำลังเป็นที่สนใจ หรือหัวข้อที่หน่วยงานเกี่ยวข้องได้เสนอไว้ เพราะผ่านการกลั่นกรองมาแล้ว และมีโอกาสจะได้ใช้ความรู้จากการศึกษาเป็นเวลานาน

5. เลือกหัวข้อปัญหาที่มีโอกาสได้รับสนับสนุนหรือความร่วมมือ

การสนับสนุนร่วมมือจากแหล่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนทางด้านวิชาการ การให้ข้อมูลหรือการบริหาร จะทำให้มีความเป็นไปได้ที่จะทำวิจัยสำเร็จสูงมากขึ้น

แนวทางในการเลือกหัวข้อปัญหา

6. หลีกเลี่ยงการทำซ้ำหรือคล้ายคลึงกับผู้อื่น

การวิจัยเป็นการหาความรู้ใหม่ถ้าทำซ้ำหรือคล้ายคลึงกับผู้อื่นจะทำให้ผลงานไม่มีคุณค่าหรือคุณค่าน้อยไม่คุ้ม

7. หลีกเลี่ยงการเลือกหัวข้อปัญหาที่ใหญ่โตเกินไป

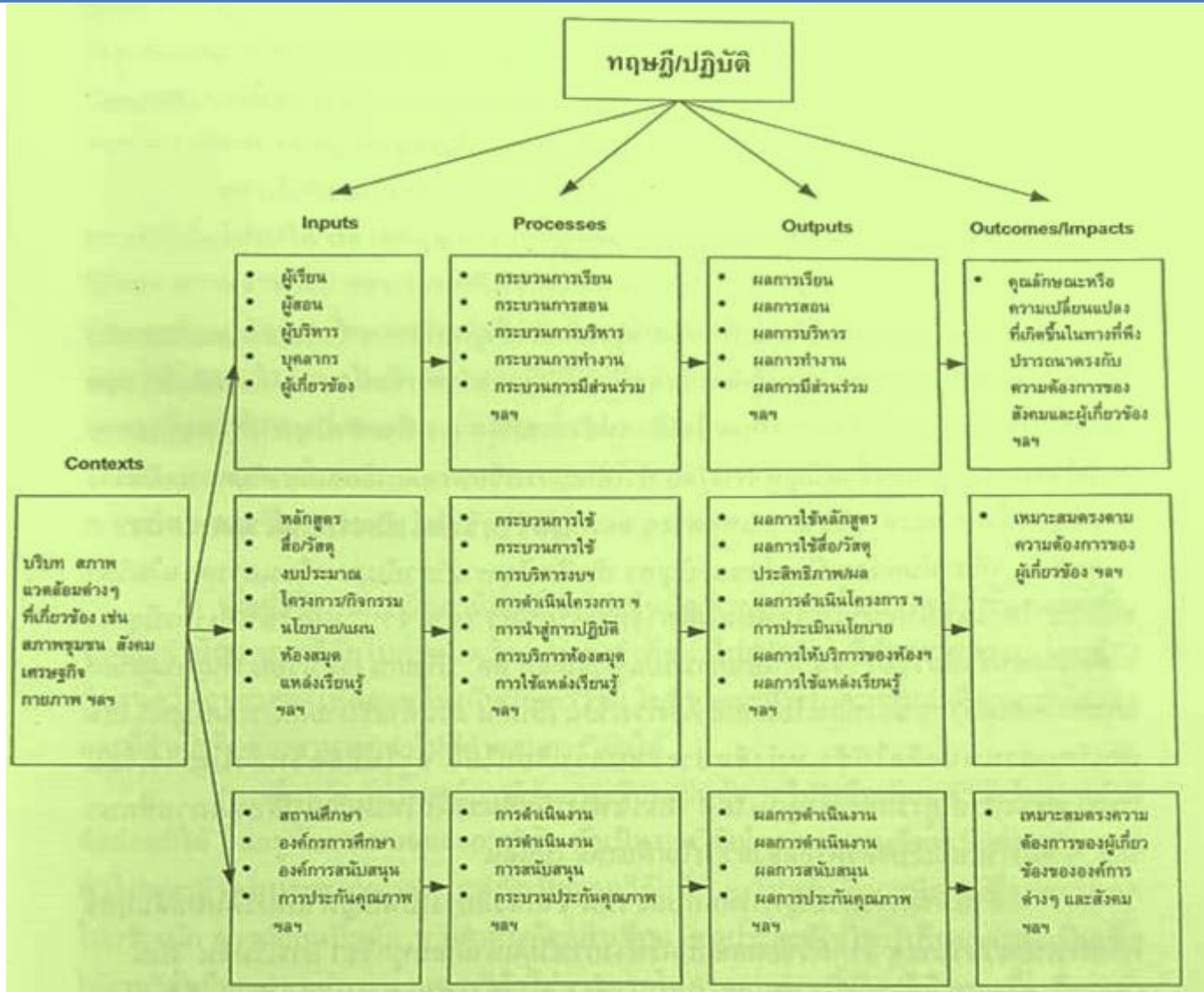
ปัญหาที่ใหญ่โตเกินไปจะสำเร็จได้ยากถ้าศักยภาพไม่เพียงพอ และถ้าทำในนามส่วนบุคคลแล้ว ควรเลือกเรื่องที่แคบแต่ลึกซึ้งและน่าสนใจดีกว่า

แนวทางในการเลือกหัวข้อปัญหา

8. หลีกเลี่ยงการเลือกหัวข้อปัญหาที่หาข้อมูลหรือเก็บข้อมูลไม่ได้

ปัญหาบางอย่างหาข้อมูลได้ยาก หรือได้รับการคัดค้านได้ ถ้าส่งผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการเคารพนับถือสิ่งหนึ่งสิ่งใดของประชาชนบางท้องถิ่น หรือปัญหาที่เก็บข้อมูลยากมีความเสี่ยงสูง เช่น ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น

ขอบข่ายของการวิจัยทางการศึกษา

การกำหนดขอบเขตของปัญหาการวิจัย

หัวข้อปัญหาการวิจัยในเบื้องต้นที่ได้มา มักเป็นปัญหากว้าง ๆ
ซึ่งยังมีลักษณะคลุมเครือ ผู้วิจัยต้องลดขอบเขตของปัญหาให้แคบลง
เพื่อให้ปัญหาหรือหัวข้อมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

การกำหนดขอบเขตของปัญหาการวิจัย

ตัวอย่าง

ตัวอย่างการทำปัญหาให้แคบลง เช่น จากตัวอย่างเป็นปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาต่าง ๆ จากหัวข้อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกือบทุกวิชาอาจเริ่มต้นดังนี้

1. จากหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาต่าง ๆ ต่ำ กำหนดให้แคบลง
2. กำหนดรายวิชา เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
3. กำหนดผู้เกี่ยวข้องหรือกลุ่มเป้าหมาย เช่น นักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4. กำหนดแนวทางที่จะใช้แก้ไขจากคำอธิบายว่าควรใช้วิธีใด เช่น สมมุติว่าใช้วิธีสอนแบบธรรมชาติ

จากแนวดังกล่าว อาจได้ปัญหาการวิจัยที่แคบเข้าหรือถ้าจะให้ชัดเจนก็อาจมีการเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบธรรมชาติกับวิธีสอนที่ใช้ปกติ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น ป. 3 ด้วยวิธีสอนแบบธรรมชาติกับวิธีสอนแบบปกติแตกต่างกันหรือไม่ เป็นต้น

การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย

เมื่อผู้วิจัยได้ประเด็นปัญหาการวิจัยที่ชัดเจนแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะต้องนำปัญหาการวิจัยไปกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อนำไปสู่คำตอบที่ต้องการทราบ โดยต้องกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับปัญหาวิจัย ในลักษณะประโยคบอกเล่าที่อ่านเข้าใจง่ายและที่สำคัญคือต้องสามารถนำไปสู่คำตอบการวิจัยได้

การเขียนวัตถุประสงค์การวิจัยอาจเขียนเป็นข้อ ๆ ไป หรือเขียนหัวข้อใหญ่ แล้วมีข้อย่อยก็ได้ ขึ้นอยู่กับขอบเขตของการวิจัย ถ้าเป็นงานวิจัยใหญ่ ๆ อาจเขียนเป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปและมีวัตถุประสงค์เฉพาะ

ที่สำคัญคืออย่าเขียนวัตถุประสงค์ให้ใหญ่เกินความจำเป็นเพื่อให้งานวิจัยมีคุณค่า แต่กระบวนการวิจัยไม่สามารถให้คำตอบตามที่เขียนได้ แทนที่จะมีคุณค่าเพิ่มขึ้นกลับทำให้งานวิจัยด้อยค่าไปโดยไม่มีเหตุอันควร

การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย

จากตัวอย่างการวิจัยที่ยกไว้ข้างต้น ซึ่งผู้วิจัยสนใจศึกษาว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้น ป. 3 ด้วยวิธีสอนแบบธรรมชาติกับวิธีสอนแบบปกติจะต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ที่สำคัญก็คือ “เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้น ป. 3 ระหว่างวิธีสอนแบบธรรมชาติกับวิธีสอนปกติ”

การตั้งชื่อเรื่องการวิจัย

การตั้งชื่อเรื่องการวิจัยมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญดังนี้

1. กระชับ

ตั้งชื่อเรื่องต้องสั้นกะทัดรัด แต่มีใจความครบถ้วนที่ผู้วิจัยต้องการสื่อความหมาย

2. ตรงหรือสอดคล้องกับเนื้อหาของการวิจัย

เมื่อผู้อ่านเห็นชื่อเรื่องจะทราบได้ทันทีว่าเป็นการวิจัยเรื่องอะไร โดยต้องระบุตัวแปรหรือเนื้อหา (ถ้ามี) ประชากร พื้นที่ระยะเวลาหรือแบบการวิจัยที่ศึกษาให้ชัดเจน แต่ถ้าชื่อเรื่องยาวเกินไปอาจตัดระยะเวลาพื้นที่หรือแบบการวิจัยออกได้ ซึ่งอาจทำให้ผู้วิจัยรู้สึกขัดแย้งได้เพราะถ้าตั้งชื่อยาวเกินไปก็จะดูไม่น่าสนใจ แต่ครอบคลุมตามหลักเกณฑ์ถ้าตั้งชื่อสั้นก็จะกะทัดรัด แต่ขาดความครอบคลุม

การตั้งชื่อเรื่องการวิจัย

3. สอดคล้องกับปัญหาการวิจัยวัตถุประสงค์และสมมุติฐาน (ถ้ามี)

โดยทั่วไปแล้วชื่อเรื่องวัตถุประสงค์และสมมุติฐานจะสอดคล้องกันไป โดยมีตัวแปรเป็นตัวร่วมอยู่เสมอถ้าพิจารณาแล้วไม่สอดคล้องกันควรทบทวน

4. เป็นคำนาม

โดยใส่คำว่า“ การ” เข้าไปข้างหน้า ในกรณีที่คำหน้าชื่อเรื่องเป็นกริยา เช่น ศึกษาเปรียบเทียบ วิเคราะห์ สำรวจ ให้ใส่คำว่า การเป็น การศึกษา การเปรียบเทียบ การวิเคราะห์ และการสำรวจ เป็นต้น

การวางแผนการวิจัย

การวางแผนการวิจัยควรคำนึงถึงประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. เวลา
  - 1.1 เวลาที่ผู้วิจัยควบคุมได้
  - 1.2 เวลาที่ผู้วิจัยควบคุมไม่ได้
2. งบประมาณ
3. บุคลากร
4. อุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น

กิจกรรม

คำสั่ง ให้นักศึกษาค้นคว้างานวิจัยมาคนละหนึ่งเรื่อง แล้ววิเคราะห์และตอบคำถามหัวข้อต่อไปนี้ (จัดทำเป็นสไลด์นำเสนอในห้องเรียนออนไลน์ ในสัปดาห์หน้า และนำไฟล์ ppt และไฟล์งานวิจัยที่ค้นคว้ามาวิเคราะห์ส่งใน Google classroom)

1. ชื่อเรื่องวิจัยคืออะไร ปัญหาวิจัยคืออะไร ชื่อเรื่องสอดคล้องกับปัญหาวิจัยหรือไม่
2. วัตถุประสงค์การวิจัยคืออะไร สอดคล้องกับชื่อเรื่องหรือไม่
3. กระบวนการวิจัยมีขั้นตอนอย่างไร
4. เครื่องมือวิจัยมีอะไรบ้าง
5. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือใคร
6. ผลการวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร

The End

รศ.ดร.ทับทิมทอง กอบัวแก้ว
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา